

СВОБОДНА МИСЪЛ

ИЗДАВА ФЕДЕРАЦИЯТА НА АНАРХИСТИТЕ В БЪЛГАРИЯ • LE JOURNAL DE LA FÉDÉRATION ANARCHISTE BULGARE (FAB)

Съпротивата в Гърция

3

Последните новини от народната асамблея на площад „Синтазма“ в телеграфен стил.

„Ползата“ от „инвеститорите“

3

Те не желаят да премахнат мизерията, а да я запазят, за да печелят от нея.

Гледни точки: армия и революция

4

Две статии за анархисткото виждане за мястото и ролята на армията в революциите.

Анархо-тероризмът

4

Мариус Жакоб – „джентълмънът-крадец“ или анархистът-революционер.

Лов на екстремисти в Русия

12

Андрей Кутузов за Център „Е“ и КГБ „в крак с времето“.

УРОЦИТЕ ОТ 1936

СТР. 8-11

ТЕМА НА БРОЯ

АНТИДЪРЖАВЕН ВЕСТНИК

Предложение

АНТИДЪРЖАВЕН ВЕСТНИК БРОЙ ПОСЛЕДЕН
ОФИЦИАЛНО ИЗДАНИЕ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

До Б. Б. (да не се бърка с Бриджит Бардо)

Уважаеми Б. Б.,

В желанието си да помогне на „горната кора“ на българската политическа класа, на бизнеса, на интелектуалния и прочее нашенски „елити“, както и за изпълнение на критериите на ЕС, МВФ, Световната банка и всички подобни човеколюбиви институции, Федерацията на анархистите в България Ви предлага да внесете към Закона за евтаназията следните допълнения:

- Да се увеличи пенсионната възраст на 80 (осемдесет) години;
- Цената на „Топлофикация“ за ползване на 1 (един) радиатор да се изравни със средната пенсия в поверената Ви (временно) РБ;
- Цените на лекарствата, необходими за минимално достатъчното лечение на

1 (един) болен „гражданин“ на РБ, да се изравнят със средната заплата у нас.

- Евтаназията у нас може да се прилага посредством Гилотината. Този хуманен уред лежи разглобен и смазан в разни мазета на Петата република от 1981 г. насам, когато във Франция премахнаха смъртното наказание. „Нашето“ правителство би могло да ги закупи на лизинг или чрез някаква бартерна сделка, например срещу политически мозъци.

Посредством тези и други мъдри политически решения и законодателни мерки ще се подпомогнат не само усилията на правителството да избегнем съдбата на „цракаците с пръсти наши южни съседи“, но надяваме се, да се ускори и присъединяването ни към *загробния свят* и *зоната на „вечния живот“*.

София, 1 юли 2011 г.
За ФАБ: (не се чете)

МНЕНИЕ НА ЕДИН АНАРХИСТ

„Кощунството“

Навярно на всички вече е известно художественото оформление на паметника на „светската“ армия в бившата „царска градина“ срещу университетта. Това „важно събитие“ разбуди духовете на българската „политическа класа“, на газетарите, общинарите, прокуратурата и полицията по един многозначителен начин. Преди да извърши дисекция на мненията на участниците в разгорялата се „национална дискусия“, ще добавя някои шрихи към идеята на незнайния, но безспорно талантлив художник. Вместо да се изтрива, за да бъде още по-весела и жизнерадостна неговата творба, можеше да се обяви всеобщ конкурс за идеи, с които народният гений да продължи замисленото префасониране на паметника

със солдата и автомата. Например, след като се изреже „Шпагин“ и се предаде на „Вторични суровини“, в ръката му би могло да се напъха букет от магарешки бодили. Нямаше да е трудно да се пребоядисат в жълторозови широки райета и грехите му като на някогашния Август от църка, без да се забравя червената пиянска топка на лицето вместо нос. От там надолу, от фигурите на ансамбъла лесно щеше да се получи една истинска, величествена клоунада в „кърваво червено“. Уверявам ви, центърът на столицата би се освежил и щеше да падне голяма всенародна веселба, ако нашенските ибричии не бяха избързали.

Дотук с майтапа, а сега сериозно. На „събитието“ ре-» » продължава на страница 6

БЕЗ ЛОГО

СТАТИИ
АНАЛИЗИ
МНЕНИЯ
ТЕХНОЛОГИИ
ИКОНОМИКА
КУЛТУРА
ПОЛИТИКА
БЪЛГАРИЯ
ОЦЕНКИ

www.bezlogo.com

ПЕТ ГОДИНИ СЛЕД ФРЕНСКИТЕ ПОЖАРИ

ИДВАЩИЯТ БУНТ

» » » продължава от миналия брой

Сред подписаните договори от Киото, единствените страни, които го гнес са изпълнили задълженията си, каквото и да им струва това, са Украйна и Румъния. Отгатнете защо. Най-напредналият експеримент в „екологичното“ земеделие от 1989 г. е в Куба. Отгатнете защо. По африканските шосета автомобилът е издигнато в ранг на народно изкуство. Отгатнете как.

Това, което прави кризата желана, е, че в нея околната среда престава да бъде околна среда. Ние сме принудени да възстановим един контакт, макар и потенциално смъртоносен, с това, което е тук, за да преоткрием ритма на реалността. Това, което ни заобикаля, вече не е пейзаж, панорама, театър, а онова, което ни е дадено да живеем, с което трябва да се разберем и от което можем да се учим. Няма да ни погледат онези, които ни докараха съдържанието на „катастрофата“. Там, където управниците платонично обсъждат помежду си как да намалят емисиите, „без да чупят касичката“, за нас няма друг релевантен вариант, освен да я счупим възможно най-бързо и същевременно да извлечем полза от всяко пропадане на системата, за да набират сили.

Ню Орлийнс, няколко дни след урагана „Катрина“. В тази апокалиптична атмосфера животът започва да се реорганизира тук и там. Прегледът на властите, повече заети с почистване на туристическите квартали във „френския правоъгълник“ и да пазят магазините, вместо да се припекат на помощ на бедните жители на града, се възраждат забравени форми. Въпреки насилствените понякога опити да се евакуира зоната, въпреки игрите на „лов на негри“, открит за случая от превъзхождащите сили на милициите, мнозина не пожелават да напуснат терена. За тези, които отказват да бъдат депортирани като „екологични бежанци“ по четирите краища на страната, и за онези, които почти навсякъде решават да се присъединят към оставащите от солидарност, отзовавайки се на апела на един бивш член на „Черните пантери“, историята отново изважда на показ самоорганизирането. В рамките на няколко седмици започва да работи Комунална обща клиника. Тази истинска полева болница осигурява още от първите си дни безплатни медицински грижи, все по-добри и по-ефикасни, благодарение на непрекъснатия приток на доброволци.

Вече година клиниката е в основата на една ежедневна съпротива срещу държавните булдозери, които са получили заповед да разрушат всичко, за да продадат цялата тази част на града като плячка в ръцете на предприемачите. Народни кухни, снабдяване, улична медицина, спонтанни реквизиции, строеж на жилища за неотложни нужди: цяло едно практическо познание, натрупано от едни или други в течение на живота им, намиращо тук, далеч от униформите и сирените, пространство за приложение.

Който познава безкрайната жизненост на обитателите на тези квартали на Ню Орлийнс преди катастрофата, недоверието спрямо държавата, която ги управлява, и масовата практика на попомагане, едва ли ще се учуди, че всичко това се оказва възможно. Обратно, всеки обхванат от анемичното ежедневие на нашите опустели резиденции, би могъл да се съмнява, че все още може да се намери подобна решителност. Да се подновят тези забравени през годините на нормализирания живот жестове се оказва въпреки всичко единственият възможен и практикуван начин да не рухнем заедно с този свят. И да гоиде време в което пак ще се влюбваме.

СЕДМИЯТ КРЪГ: „Тук ще се строи едно цивилизовано пространство!“

Първата световна касапница от 1914 до 1918 г., която позволи на властите с един удар да се освободят от една голяма част от пролетариите от селата и градовете, беше водена в името на свободата, демокрацията и цивилизацията. Това бяха изяви на същите мними ценности, в чието име от пет години насам продължават убийствата на набелязани човешки цели по време на специалните операции във фамозната „война срещу тероризма“. Но сравненията стигат само дотук – до привидността. Цивилизацията вече не е онази очевидност, която транспортираха при „туземците“ без други обяснения, освен огнестрелните. Свободата вече не е онова име, което се пише по стените, защото вече „сигурността“ винаги го следва като сянка. Демокрацията е разтворима в своите закони за извънредни положения като например официалното възстановяване на инквизициите в САЩ или фашизоидните закони „Пербен“ във Франция (приет през 2004 г., законът „Пербен“ е насочен към „организираната престъпност“ и „хулиганските прояви“ и позволява

издаване на присъди без съд – бел. ред.).

За един век свободата, демокрацията и цивилизацията бяха сведени до хипотези. Цялата работа на властите от тук и за в бъдеще се състои в подгреждането на материалните и морални условия – символични и социални, – в които тези хипотези се узаконяват и упълномощават да оформят пространствата, в които ще могат да функционират. За тази цел всички средства са добри, включително най-антидемократичните, най-нецивилизованите и най-добре гарантиращите сигурността на властта и собствеността (или на кражбата по Прудон). Днес мнозина са склонни да забравят, че през целия XX век, демокрацията редовно прехвърляше настанияването на фашизоидните режими, че цивилизацията, погледът на Вагнер или на групата Айрн Мейдън, не престана да се римува с най-масовите изстребления и че в един октомвриски ден на 1929 година свободата прие двойното лице на един скочил от прозорците на нюйоркската борса banker и на едно умиращо от глад работническо семейство в „страната на неограничените възможности“.

Оттогава – да речем, някъде от 1945 година – политиките се съгласиха, че манипулацията на масите, дейността на тайните служби, ограничението на личните и обществени свободи и пълната безотговорност и произвол на различните полиции принадлежат към арсенала от законни средства за осигуряване на демокрацията, свободата и цивилизацията. В последния стадий на тази еволюция ние получихме първия кмет-социалист на Париж, който с помощта на булдозерите и жандармерията „почисти“ едно от народните предградия и ни обясни с добре премерени слова, че: „Тук ще се строи едно цивилизовано пространство“. Нямахме какво да му възразим, освен, че **неговата цивилизация трябва да бъде разрушена**.

В общия случай въпросът за цивилизацията не съдържанищо философско. Една цивилизация не е някаква абстракция, която стои над живота. Тя е това, което управлява, обгражда, колонизира, властва над ежедневието и над личното ни съществуване. Тя е това, което поддържа най-интимното и най-общото измерение в обществото. Във Франция цивилизацията е негелима от държавата. Колкото по-силна и стара е една държава, толкова по-малко тя е една надстройка на обществото и толкова повече е една основа и един обръч, в който са стегнати противо-

положните интереси на тия, които управляват, и онези, които им се подчиняват. Френската държава е един заговор срещу народа, приел облика на светска кастрация на своите поганици. Не трябва да се учудваме след това, че хората в психиатричните болници толкова често бълнуват, че са политически фигури, че виждаме в нашите държавни мъже причината за всички свои нещастия и че нашето мърморене всъщност осветява тяхната коронация като наши господари. Тук политиката не се схваща като нещо външно, а като част от нас. Животът, който вдъхваме в тези фигури, е същият, който те ограбиха от нас.

Ако има някакво френско изключение, то се дължи на това. Всичко, дори световното влияние на френската литература, е резултат на тази ампутация. Литературата във Франция е пространството, предписано за развлечение на кастрираните. Тя е формалната свобода, предоставена на тези, които не търсят своята реална свобода. От тук и циничните намигвания на държавните мъже и на литераторите в тази страна, които не престават от векове с готовност да си разменят ролите и костюмите. От тук идва и това, че интелектуалците имат обичая да говорят толкова високо, когато са паднали тъй ниско, и да изпадат в неспособност във всеки решителен момент – момент, който единствено би върнал смисъла на техния живот, но и би ги изхвърлил от гилдията им. Една защитавана и защитима теза е, че модерната литература се ражда с Бодлер, Хайне и Флобер като отведен удар на държавното клане през юни 1848 г. От кръвта на парижките въстаници и срещу мълчанието, което обгръща касапницата, се раждат модерните литературни форми – меланхолия, двойственост, фетишизъм на формата и на болезненото откъсане.

Невротичната привързаност, която французите имат към своята република, в чието име всяко леко придобива гостолепие и всеки жалък дракоч бива почитан, удължават непрестанното потъпкване на нейните основополагащи жертви. Юнските дни на 1848 г. с техните хиляди и петстотин убити в боевете и неизвестно колко хиляди екзекутирани без съд затворници, Националното събрание, което посреща предаването на последната барикада с виковете „Да живее Републиката!“ и Кървавата седмица през май 1871 г., завършила в Пер Лашез, са рождените петна на френската република, които никаква коз-

метична хирургия не може да скрие.

Александър Кожевников пише през 1945 г.: „Официалният политически идеал на Франция и на французите продължава и гнес да бъде този на Държавата-нация, на „единната и негелима Република“. От друга страна, в дълбочината на своята душа, те си дават сметка за недостатъчността на този идеал, на политическия анахронизъм на „националния идеал“ в наши дни. Разбира се, това чувство още не е достигнало до една ясна и различима идея: страната не може и не иска още да я формулира открито. Освен това, поради самото изключително сияние на своето национално минало, за Франция е изключително трудно да признае ясно и да приеме открито края на „националния“ период в Историята и да разбере всички последици. Трудно е за една страна, която е създала идеологическата арматура на национализма, и която го е нацеляла в целия свят, да приеме, че от него гнес е останал само един документ, който трябва да се заведе в историческите архиви“.

Въпросът за Държавата-нация и нейния погребален марш образува сърцевината на това, което от половин век може да се нарече **френска болест**. Вежливо наричаме „промяна“ тази трескава нерешителност, това махало от ляво надясно и обратно – както една смяна на маниакалната фаза с депресивната подготвя следващата или както една напълно реторична критика на индивидуализма неохотно съжителства с най-свирепия цинизъм или най-показната щедрост – с неприязънта към тълпата. От 1945 г. тази болест, която не се е разсеяла, освен за миг през май 1968 г. с неговия въстанически жар, не е престанала да се задълбочава. Ерата на държавите, на нациите и на републиките върви към своя край; тази страна, която пожертва целия си живот за тези форми, остава като гръмната. Огнената буря, което предизвика една обикновена фраза на Жоспен: „Държавата не може всичко“, е предвестник на онази, която ще се разрази, когато стане ясно, че държавата вече не може нищо. Това чувство, че сме били измамани, е като рана, която все повече гангренира. То е изворът на погмолната ярост, която гнес почти всичко може да отприщи. Фактът, че в тази страна некрологът на ерата на нациите все още не е написан, е ключът към френския анахронизъм и към революционните възможности, с които Франция все още разполага. •

(следва)

СПРОТИВАТА В ГЪРЦИЯ

Телеграфно от площада „Синтазма“

Свидетели сме на практическо информационно затъмнение за екалирането на народната съпротива в Гърция след 25 май. Центърът е народната асамблея на площада „Синтазма“ в Атина – там се взимат решенията за формите на борбата, исканията, идеите и практиката за алтернативна организация и политика. Хиляди души се събират да обсъждат и да решават най-неотложния проблем – свирепото „затягане на коланите“, дълга и предстоящата разпродажба на **всички** активи на гръцката държава, наложена от „тройката“ – МВФ, Европейската комисия и Европейската централна банка.

Неделя, 2 юли 2011 г.

Синтазма е на път да се превърне в център за по-широка борба, целяща не само средносрочната програма, но и по-мощната съпротива и самоуправление. Има все по-голямо желание да се обсъждат действията и да се осъществяват връзки с работниците и студентите, засегнати от средносрочните мерки, както и с подобни движения от цяла Европа. Да се организира акция, която ще има отражение и ще удри системата, където боли. Засега обаче това желание не води до предложения, насочени съвсем пряко към всекидневието.

Дотук се реши:

- Продължаване на практическата съпротива срещу мерките на средносрочната програма, за да се спре тяхното осъществяване.
- Продължаване на кампанията за дългосрочна обща стачка и нейното организиране. Работа за разширяване на участието.
- Насрочване на международен ден за действие за блокади на фондовите борси (не е ясно дали става дума за физическа блокада, за бойкот на банките или изтегляне на влоговете...)
- Организиране на група за действие, която да освещава хората по кварталите с високоговорители.
- Ден за дискусии по висшето образование – предложени са нови мерки, намаляващи сигурността на работните места на лекторите, съкращаване на щатове и застрашаващи безплатното обществено образование.
- Шествие пред офисите на двете главни политически партии – ПАСОК и Нова демокрация на 6 юли.
- Изпращане на писмо до правителството, в което се заявява, че не признаваме това правителство, тази система, този дълг. Настояване за разкриване на банковите сметки на всички бивши и настоящи депутати.
- Мотоциклетно шествие до сградата, в която Йоргоз Папандреу е поканил водачите на Социали-

стическия интернационал на работен обяд.

- Общоевропейски ден за действие на 3 юли
- Всяка сряда се прави равностметка, на която всички екипи отчитат какво са свършили, какви пречки са срещнали, кои идеи са изпълними и пр.
- Създаване на екип за „нетрадиционна отбрана“ срещу кризите и за самоотбрана срещу нападенията на площада. Има предложение за координирани действия на множеството от хора срещу полицията, тъй като те я превъзхождат многократно по своята численост.
- Колективни съдебни дела срещу Папуцис – министърът на „Защитата на гражданите“ – и срещу полицията. Настояване за незабавен арест на Папуцис като побuditел на кървавите полицейски нападения срещу демонстраторите.
- Искане за освобождаването на всички арестувани, включително несправедливо обвинените за носене на взривни вещества (типична практика на гръцката полиция).
- Демонстрация пред съдилищата, в които арестуваните са съдени.
- Създаване на фонд за набиране на средства за арестуваните, които да помогне за плащане на гаранциите.
- Настояване за премахването на „преторианските еничари“, на

специалните полицейски части и на използването на химическо оръжие.

- Разпространение на текст, защитаващ „Флотилията на свободата“ за ивицата Газа, заклеяващ нападенията срещу корабите, настояващ за свободното преминаване на корабите и за освобождаването на американския капитан, арестуван за отказ да се подчини на забраната, както и за прекратяване на претърсването на пътниците на флотилията като терористи.
- Масова демонстрация пред сирийското посолство, съвместно със сирийската общност, която моли за помощ, тъй като няма разрешение да демонстрира и ако го направи, е заплашена от депортиране. Те са поканени да издигнат свой пункт на площада и да дават информация за борбата в Сирия.

Други предложения за дискусия на по-абстрактно ниво:

- Как народът ще вземе властта
- За какъв икономически модел да се застъпва

Явно случилото се на 29 юни не сложи край на дебата за насилието/ненасилието... Участниците в сблъсъците, които останаха на „Синтаз-

ма“ след като всички останали напуснаха, се чувстват засегнати, защото техният принос за отблъскването на полицията не се признава от всички. Някои ги наричат „нарушители на реда“, докато за други всичко е въпрос за тактика... Това отчасти говори за трудното политическо съжителство на „Синтазма“ между анархистите и другите левици, повечето от които са членове на левите политически партии. Има разногласия и между хората, които не принадлежат на никоя от тези групи. Един участник в дебатите синтезира това най-добре: „Не искам нито специалистите по декларациите, нито специалистите по насилието“.

***

Междувременно възникна юридически прецедент, който може да позволи личните дългове да бъдат заличени. Атински съд постанови, че дълг на един пенсионер от 200 хиляди евро може да бъде опростен по закона Кацелис за свърхзадължените домакинства. Това ще насърчи повече длъжници да поискат опрощаване на дълговете. •

cn. Mute

www.metamute.org

ЛЪЖИТЕ НА ДЪРЖАВАТА

„Ползата“ от „инвеститорите“

ПЛАЩАМЕ ПО 20 МИЛИОНА НА ГОДИНА, ЗА ДА ПРОДЪЛЖИМ ДА МИЗЕРСТВАМЕ

Управляващите обикновено се оплакват, че няма пари – за заплати, за пенсии, за инфраструктура... за всичко, освен за пълнене на собствените им джобове, и като рецепта препоръчват намирането на инвеститори. Стига се дотам, че някои хора работят като „ловци на инвеститори“. Само Българската агенция за инвестиции тази година получи 20 милиона лева, за да води инвеститори в България. Инвеститорът по правило е ухажван и славословен, за да се стигне до сравнението му с „ангел-спасител“ в първата страница на Гугъл. Все едно господът на свободният пазар го праща да спаси предприятието, да задвижи икономиката, да създаде работни места и т. н.

Сравнението е малко преислено. Човекът с парите инвестира (т. е. вади от джобовете си), за да спечели (т. е. да вкара още повече в тях). Не може да става дума за алтруизъм, благотворителност или каквато и да е друга дейност в името на общото благополучие.

Глупавите метафори са забавната част от картинката. Под тях лежи гротеската на реалността.

Много от инвеститорите, които „спасиха“ държавните предприятия по време на „прехода“, не извадиха нищо от джобовете си – голяма част от предприятията бяха закупени „за един лев“ и разпродадени за вторични суровини. Малкото, които платиха нещо, извадиха парите от държавния джоб, както наскоро без грам стеснение разказа Иво Неделков пред bTV. Едната причина да се спъва процесът на приватизацията (т. е. на превръщане на държавната собственост в частна) по време на управлението на Партията беше да се осигурят правилните инвеститори (т. е. да се запазят собствениците). Лично другарят-идеолог на „прехода“ вкара в употреба понятията „патриотичен бизнесмен“ и „национално отговорен капитал“, с които да се оправдава подобно поведение. Случаите на приватизация в полза на бивши и настоящи кадри на БСП са правило, а не изключение. По едно странно съвпадение изключенията от това правило обикновено са обвързани с „антикомунистическата алтернатива“ в лицето на СДС. В гр. Ямбол например „национално отговорният капитал“ е представен най-ве-

Те не угват, за да премахнат мизерията, а за да печелят от нея.

че от Мони Тодоров и Стоян Проданов. Толкоз за характера на „българските“ инвеститори – ако някой се нуждае от конкретни имена и факти, в интернет се намира предостатъчно материал.

От така наречените „чуждестранни“ инвеститори една четвърт са на същите мутри, само че са регистрирани в офшорни зони, за да не плащат данъци в нашата държава – тя държавата има от кого да взема пари, „за да облекчава инвестиционния климат“. А климатът се подобрява – от ДАНС коментират, че „Изнесенният от страната престъпен капитал вече се връща, включително и под формата на чуждестранни инвестиции“ (бурни аплодисменти със ставане на крака). Останалите три четвърти от инвеститорите не са по-добри от „национално отго-

ворните“ мутри. През 2004 г. правителството трябваше да заобиколи редица закони, за да продаде БТК на австрийски инвеститор за 230 млн. лева. Същата година компанията отчете 250 млн. лева печалба, а експертната ѝ оценка беше от порядъка на 600-700 милиона. Няколко години по-късно БТК беше продадена на друг чужд инвеститор за 1 милиард лева.

Няма значение дали инвеститорите са „български“, или „чужди“. Те винаги търсят място, в което да спечелят повече. Ако има такава възможност, както „чуждите“, така и „нашите“ инвеститори бързо биха си взели парите и биха ги инвестирали в Китай, защото там се плаща по-малко и се печели повече. Само че „нашите“ рядко разполагат със съответните пари и връзки, а и там също си имат Партия. В България инвеститорите угват по същите причини – ниски данъци, мизерни заплати и зомбирано население. Последното е съществен фактор според експертите (само че те го наричат финансово или политическа стабилност). Няма опасност държавата да започне да преразпределя печалбите им. Няма опасност служителите да се

вдигнат на стачка за заплати. Излиза, че за да бъде сигурен инвеститорът в инвестицията и печалбата от нея, трябва да бъде сигурно, че *полжението на хората няма да се подобри значително*. Това е може би най-съществената част от т. нар. „инвестиционен климат“, за установяването и защитаването на който се трошат маса пари, угващи от потенциални инвеститори и техните другари по чашка в правителствата.

Сакън някой да не каже, че не оценяваме ролята на инвеститорите. Напротив – когато хората са разделени на инвеститори и бачкатори, бачкаторите не могат без инвеститорите. Когато инвеститорите си вземат инвестициите и ги изнесат например в Китай, тракторите спират, цеховете затварят врати, а бачкаторите ходят голи и гладни. Защото нямат право да подкарат трактора или да влязат в цеха, за да произведат грехи или хляб. Това се нарича капитализъм и докато той съществува, господарите могат да се наричат всякак – инвеститори, мениджъри, бизнесмени, но работниците винаги ще бъдат роби. •

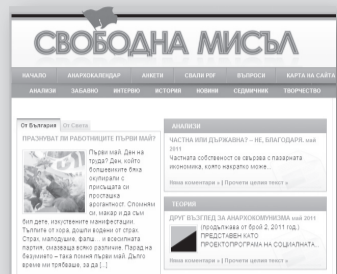
Златко

HTTP://SM.A-BG.NET

СЕДМИЧНИК НА „СВОБОДНА МИСЪЛ“ В ИНТЕРНЕТ

пълните текстове четете на:

<http://sm.a-bg.net/categoria/sedmichnik>

Токов удар

Защо отново се повишават цените на тока? В страната практически липсват сериозни консуматори, каквито са промишлените предприятия. Електрическата енергия се пилее, тъй като от десет години е налице свръхпроизводство на ток.

Защо тогава е наложително да се строи нова ядрена централа? Освен това защо при изобилието на ток потребителите трябва да пълнят гушите на монополистите за сметка на насъщните си нужди? •

Рокер трябва да излезне

Посегателство на печалбари върху творческото наследство на известния анархосиндикалист и анархокомунист Рудолф Рокер.

Така нареченото „авторско право“ служи единствено за ограничаване на достъпа на обществото до информация, законите не защитават нито авторите, нито читателите, те бранят единствено интереса на праводържателите – с други думи, рахатлъка на паразитиращите върху интелектуалния труд готованци. •

Нищо лично, пеликани

Няма толкова нещо като лична неприкосновеност. Изпаднеш ли в невъзможност да плащаш сметки и данъци, автоматично се превръщаш в публичен субект. Държавата ревниво се грижи нейните поданици прилежно да хранят институциите ѝ, наред със скачените с тях частни „контейнери“.

Така гражданите, принудени да плашат безобразно раздути сметки за вода и парно, както и поглатени с неизвестно какви основания данъци от всякакви равнище, са изправени пред екзистенциален избор: да ядат или да си светят? Да се лекуват или да се топят? Да се обличат или да се къпят? Да заведат децата си на море или да си осигурят поредната порция надежда за бъдеща пенсия в размер, близък до екзистенциалния минимум. •

ГЛЕДНИ ТОЧКИ: АРМИЯ И РЕВОЛЮЦИЯ

Да търсим ли в армията революционери?

Видно е, че въпросът е част от въпроса „къде да търсим революционен потенциал“, който сигурно скоро няма да слезе от дневния ред на анархистите.

На този етап революционен потенциал, в смисъла на осъзнато желание за промяна на системата, практически няма. Не само в българската армия, но и в цялото българско общество. Ще се радвам, ако някой успее да изложи аргументи за обратното.

Съвсем не съм убеден, че, полагайки основите на съвременна революционна организация, трябва да разчитаме на класовия поход. Класите не са изчезнали – това се вижда при елементарно изследване на разпределението на богатството и на социалната мобилност. Класовото съзнание обаче е смачкано от пропагандната машина на съвременното. За да бъдат революционери обаче, на хората им трябва преди всичко съзнание.

Революциите не се правят от революционерите, а от масите. Когато говорим за революционния процес, за събарянето на властта и реорганизацията на обществото, не можем да не отчитаме груповите нужди и интереси. Тогава вече можем да поставим въпроса „Би ли участвала

армията и по-специално нисшите чинове в реализацията на една социална революция?“ Отговорът е „не“.

Не са един и два случаяте, когато част от армията е заставала в подкрепа на революционните процеси. Това е ставало с инфилтрация на революционните организации в нисшите структури на армията и в моменти, когато от войниците се е искало да се изправят срещу народа си.

В онези години обаче националната гържава е във възход, в армиите се мобилизира цялото население и по време на война се оказва, че огромната част от армията е една въоръжена, но неосъзната част от народа. Днес нещата стоят по-иначе.

Националната гържава отстъпва пред тенденциите за глобализация на икономиката, а оттам – на правителството и... експлоатацията. Съвременните оръжия са развити дотам, че броят на хората вече не е решаващ фактор на бойното поле, а една нова световна война би се водила от чиновници в бронирани командни центрове, а не от пехотинци в окопите. Нещо повече – слизането на Съветския блок от сцената беше успешна репетиция за мирно решаване на въпроса за прера-

зпределянето на световните ресурси между мултрите, които ги управляват. Съвременните войни не се водят между национални правителства със сравнително равностойни сили, а се свеждат до полицейски санкции срещу бунтовнически групи от хора, които оспорват статуквото.

Затова масовата армия изчезва и се замества от специалисти в новите въоръжения и новите функции, които ѝ се възлагат. Съответно, съставът на хората, които „носят оръжие“, се променя. Намениците в американската армия (безспорно „най-истинската“ армия в планетарен мащаб) не са хора, които лесно биха се революционизирали. Показателен е фактът, че индианското население, което най-много си е изпатил от империалистическата политика на правителството, има малко по-висок дял в армията, отколкото в населението на Щатите.

За по-голяма част от войниците в САЩ това е първата постоянна работа. Причината да влизат в армията е липсата на алтернатива – по-добре опасна и зле платена работа, отколкото никаква работа. При все това обаче те живеят значително по-добре от хората, срещу които са на-

сочени оръжията им. Едва ли можем да очакваме от тях да се солидаризират масово с потиснатите.

В още по-голяма степен това важи и за България. Българският редник получава около 800 лева, което го нарежда сред хората, които получават „добра“ заплата, без да се напъват кой-знае колко. Тази част от българската армия, която наистина „работи“, го прави в „мисии зад граница“ (как пасва това с Министерството на отбраната?). „Зад граница“ нашите „рейнджъри“ получават пари, сравними с американските си „братя по оръжие“. Това е причината за там да се уреждат онези, които имат връзки и нямат скрупули. Най-оправните дори напускат армията и се хващат в частните охранителни компании. Там вече си работят като обикновени бандити и могат да си докарат до 20 000 долара месечно.

При тези условия в армията, не можем да очакваме тя да бъде по-революционно настроена от другите групи от населението. Много вероятно е „армията безработни“ да подпали някоя правителствена сграда, отколкото войниците да потърсят сметка на управниците. •

Златко

ИСТОРИЯ НА РЕВОЛЮЦИЯТА

Анархотероризмът

» » продължава от миналия брой

Запалените читатели на класическите криминални романи не може да не познават писателя Морис Льоблан, но най-вече неговия герой Арсен Люпен – благородният крадец-джентълмен. Литературният персонаж има съвсем реален прототип, който се е казвал Мариус Жакоб. Писателят е създал своя герой въз основа съдебните протоколи. Най-известният крадец във Франция е бил и убеден анархист.

Анархистите още преди Равашол признават правото на всеки да открадне това, от което остро се нуждае. През 1887 г. в Париж съдят инвалид от френско-пруската война, Клеман Дювал, който се принудил да краде, за да не умре от глад, понеже никои не го вземал на работа. Прочул се убийството на полиция, който се опитал да го арестува. Пред съда заявил: „Ако обществото нарушава правото ви на съществуване, нищо не ви остава, освен сами да си вземете това право“. Анархичната преса води кампания в защита на Дювал, поради което смъртната присъда му е заменена с 20 години каторга във френска Гвиана, откъдето предприема 20 опита за бягство и накрая успява.

Жакоб имал бурен живот още преди да стане един от символите на илегализма. Невръстен става юнга на кораб, чийто капитан не се свенил да предприема гребни пиратски набези по целия свят. „Видях света и той е грозен“ – казал възмъжлият Жакоб, завръщайки се в родната Марсилия в интересно за Франция и света време, 1897 година, когато навсякъде миришело на барут. Дейността на бомбаджиите принудила властите да забранят ползването на големи домакински съдове, особено тенджерки под налягане, в които било удобно да се правят експлозиви в домашни условия. Тъкмо експериментите с динамита довели Жакоб до забраната. Петгодишната си присъда той съкратил, като се престорил на луд, а после избягал от болницата. На свобода обаче излязъл вече съвсем друг човек. Сменил си името от Александър на Мариус и се заклел да не се занимава с насилие. Жакоб пръв демонстрирал, че илегализмът може да бъде хуманен. В организацията на Мариус имало не повече от десетина активни във всеки момент души. Групата се нарекла „Работнически ноци“ и започнала да обира богатите, за да помага бедните. Явление, възпявано от времената на Робин Худ,

но изключително рядко срещано като реална практика.

За три години „Работническите ноци“ извършили близо двеста кражби, отнасяйки скъпи произведения на изкуството, като при всеки случай проявявали истинско творчество в начина да се добрат до плячката. През цялото време никои от тях не забравял, че не краде, за да забогатее. Нещо повече – те не грабелни, те връщали откраданото. Не една вдовица, не един сирак, инвалид, сиромаш благославяли неуловимия Жакоб и неговите другари.

Провалът на групата настъпил, когато тя нарушила собствените си правила да не убива. При бягство от преследване се наложило да застрелят полиция. Светкавично наложената блокада дала на властите богат улов – самият главатар на „бандата“. Радостта на гържавата траяла точно до процеса, който се провел след две години. Подсъдимият предизвиквал не просто съчувствие, но и възхита с благородството си, признато даже от следователите, макар и с огромно нежелание. Дори убийството станало по стечение на обстоятелствата. Франция-гържавата съдела един истински положителен герой, поради което Франция на на-

рода протестираща с митинги, шествия и безредици. Художници и писатели се надпреварвали да славят благородния крадец, който не искал от съда милост: „Кражбата е форма на въстание, средство за борба с най-лошия вид кражба, каквато е частната собственост. Аз съм революционер, който живее за сметка на истинските грабителни и народни изведници!“

Осъден на каторга, той излиза на свобода чак през 20-те години на миналия век и продължава дейността си на борец с режима. Вече като кореспондент на анархически издания, като организатор на протести срещу предаването на Дурути на испанските власти, по-късно помага на републиканците в същата Испания, крие в дома си партизани по време на нацистката окупация, а накрая пише мемоари. В тях той признава, че илегализмът не е начинът да се построи новият справедлив свят. Илегализмът е само начин на живот за онези, които не искат да се подчинят на нечовешките закони на капитализма. Кои, ако не Жакоб, е могъл да знае какво говори! •

(следва)
Шаркан
по материали от
<http://venta-dv.livejournal.com>

ГЛЕДНИ ТОЧКИ: АРМИЯ И РЕВОЛЮЦИЯ

Армията е бизнес групировка

Експлозиите във военните складове в Челопеч преди една година разкриха една публична тайна. Първо, съхраняването на опасни материали е под всякаква критика. Второ, най-лесният начин да се прикрият кражби е ошушканият обект да излети като мазно черно облаче към небесата. Трето, открай време армията, не само нашата и не само съвременната, представлява бизнес групировка. Високопарните предназначения като „защита на отечеството“, макар и да имат някаква основа, не са изисквани всеки ден, но пък в мирно време бюджетната хранилка е винаги пълна. С каква цел?

Окончателната цел на всяка една армия е организирано насилие и грабеж. Твърде малко са чисто отбранителните армии по света. При грабежа най-облагодетелствана е политическата класа и бизнесът, а по веригата се нареждат евентуално малцината мародери от редници до генерали. Насилието, агресията обаче иска „цена“ – и тя е щедро плащана от държавата, като за разменна монета служи животът на собствените ѝ граждани.

Насилието, което упражнява една армия, е и вътрешно. Винаги и навсякъде войската е

бивала привлечена за помагач на полицията срещу народното недоволство, а понякога е вземала и сама инициативата да усмирява населението на страната си. В същото време има примери, че наборната армия в условия на общо напрежение, е вдигала бунтове, действайки не като институция, а като част от народа, но добре въоръжена негова част.

Именно заради последното армията прилага насилие и вътре в самата себе си. Йерархията, суровите наказания, маниакалната дисциплина навсякъде – даже там, където законите на непрекословното подчинение вредят, – всички тези неща имат смисъл преди всичко за контролиране на вкараните в казармите хора, а чак после служи за победа на бойното поле. Армията, като огледало на капиталистическата и всякаква друга държава, е още по-крайно отричане на човешката свобода, на идеята за социална справедливост от държавата. Армията е образец за тоталитарен тип държава.

Армията, скъпа или евтина, професионална или не, си остава инструмент на държавата. Тя защитава единствено интересите на доминиращото малцинство – и този факт не се променя по никакъв начин.

Има ли тогава някакъв смисъл да предвиждаме място за армията в бъдещото свободно общество?

Има. Първо, защото *обществото на бъдещето няма да може да се роди естествено, колкото и да ни се иска*. Ще се наложи „цезарево сечение“, а значи ще бъдат необходими инструменти за такава операция. Затова, поне през революционния етап, анархическото движение ще се нуждае от армия, но изградена на съвсем различни от държавната принципи.

Исторически опит има предостатъчно – народната войска на Махно, анархическите колони в Испания, четите по балкана в миналия и по-миналия век, както и много други примери. Основното в анархическата „войска“ се събира в *три принципа*:

- *строга доброволност;*
- *пряка изборност на командния състав;*
- *самодисциплина.*

През последните 50-100 години от Близкия до Далечния изток, в Африка, двете Америки, навсякъде по света малки групи без централен щаб, обединени от обща идея, успяват да се противопоставят на огромни централизирани воен-

ни машини. Всички успешни съпротиви повече или по-малко са използвали горепосочените принципи.

Животът и Революцията обаче не са само война, само събаряне и разрушаване. Анархизмът най-малко от всички социални модели залага на вандализма – така например анархистите в Барселона са предпочитали да строят жилища за трудолюбивите хора, вместо да жертват потребностите им, за да произведат само пушки и патрони. Народната армия на Нестор Махно в Украйна е смятала просветителската дейност за една от най-важните си функции, разгръщайки мрежа от инициативи, които тук в България бихме нарекли читалища.

Затова структурите на бойните отряди ще се запазят след победата на социалната революция, образувайки едно териториално опълчение, но вече с други задачи. Първата, непосредствената, е възможността изцяло въоръженият народ да се противопоставя на всякакви опити за реставрация на стария режим. Териториални и производствени отряди за противодействие, с пряко избрани командири, а те от своя страна обединени в регионал-

ни и ситуационни щабове, ще опазват обществената ред. Понеже не представляват откъснати от населението формации, не ще могат да се превърнат в основа за нова власт. Най-важната им функция обаче ще бъде *реагиране при извънредни обстоятелства* (гражданска самозащита): промишлени аварии, природни бедствия, пожари, епидемии, спасителни акции, както и превантивни мероприятия за недопускане на бедствия и аварии. По този начин самото общество ще има възможността да функционира при наложителна нужда като армия, без да издържа и да бъде подчинено на такава.

Колкото до самото воюване – територии срещу територии; социални, етнически, верски и други групи една срещу друга – това грозно явление завинаги ще остане като кошмар от миналото, повод за литературни и филмови исторически сюжети. Победилото свободно човечество ще се обърне към естествените природни закони, които гласят, че единствено сътрудничеството и симбиозата градят и обогатяват живота, докато конфликтите и конкуренцията го разрушават и обедняват. •

Шаркан

ДИСКУСИОННА ТРИБУНА

Да оставим историята да си почине

Съвсем сериозно го предлагам. Дайте да забравим историята за малко! Да помислим какво бихме направили, ако не бяхме чували за анархизъм, ако Бакунин си беше умрял като дворянин, ако в Испания хората не бяха умирали под червено-черни знамена, ако не сме чували за Шейтанов и Икономов, ако гърците, които палят полицейски коли, не се наричаха анархисти!

Какво щяхме да знаем тогава за анархизма като свое учение? Какво щяхме да обясним на хората? Кои са анархистите? Къде са? За какво се борят?

Мисля, че нямаше да има какво да обясним. Нещо повече, смея да твърдя, че голяма част от хората, които се определят като анархисти, нямаше да стоят по никои начин на позициите, на които уж стоят днес.

Един „модерен анархист“ като Боб Блек намира повод да напише: *„Историята на анархизма е история на безпримерни поражения и жертви и същевременно анархистите почитат своите измъчени предшественици с патологична преданост, която е способна да ни наведе на подозрения за това, че анархистите, както и всички останали, считат, че добрият анархист – това е мъртвият анархист“*. Хубавите лъжи

съдържат голяма доза истина. Ако не искаме да ни пробутват глупости като „либертарни тенденции в модерното пост-ляво антиавторитарно мислене“, е най-добре да си дадем сметка за слабостите си.

Анархизмът днес е в идеята и практическа криза. Моделът ни за съвременното общество и за неговите алтернативи не е мръсал от времето около Втората световна война. Не ни е съвсем ясно как функционира светът, къде отива и съответно – къде искаме да отидем ние. Не можем да предложим на хората нищо реално, което да се случи ако не днес и тук, то поне утре и при комшиите. Примерите ни за безвластническо битие са жалки и далечни – сапатисти в Мексико, пикетероси в Аржентина, пареконски колективи в САЩ, скуоти на нехранимайковци в Западна Европа. Всички те са повече или по-малко интегрирани в системата – от сапатистите, които разчитат на помощта на приятелите сред богатата нация отплатък границата, до земеделците в Мариналеда, които всяка година получават субсидии от държавата. Съвременните анархистки проекти демонстрират по-скоро толерантността и гъвкавостта на системата, безсилието на хората да предложат и изво-

люват алтернатива извън нея, отколкото необходимостта от радикална промяна и наличието на алтернативи.

Естествената реакция на това положение е ориентиране към миналото. Демонстриране на славната (безспорно) история на анархизма. Търсене на готови отговори в това, което реално е направено преди десетки и дори стотици години. Нашето (в България) движение и нашата (на ФАБ) пропаганда не правят изключение. Груба сметка показва, че дори в момента в „Свободна Мисъл“ повече от 40% от статиите са обърнати към историята. От останалите може би 60-70% са отразявания на актуални събития, които не могат да предложат алтернатива на статуквото под формата на действия или дори прогноза за развитие. Излиза, че на темата за „края на историята“ ние отговаряме... с една красива и славна история. А на въпросчето „Няма алтернатива!“ отговаряме „Ама знаеш ли какви алтернативи е имало!“... Или мълчим гузно.

Трудно е да се говори за нещо, което го няма. Времето на тероризма на Равашол е отминало – който не признава това, може да поеме по неговия път, но нещо не се намират много кандидати. Времето на беззъбите граждански

протести не е дошло – който не признава това, може да опъне палатка пред парламента с искане да осъдят някой престъпник. Църквите в Сиатъл и Гърция хващат око, правят шоу за медиите, но не пълнят стомаха в България. Излежда не само нямаме алтернатива, но нямаме и средство за постигането на такава.

Изправени пред този проблем, ние заравяме глава в пясъка на миналото. Искане от хората обаче да повярват в бъдещето, а за това миналото съвсем не е достатъчно – трябва да ни дела в настоящето – да го изследваме и да го обясняваме, да търсим кънове на алтернативни структури, които да предизвикат държавната машина. Да търсим слабите места на системата и хората, които биха я притиснали. Да експериментираме, да пишем програма за революция и да я реализираме на дело. По-трудно е, отколкото да вадим готови отговори от читанките, да копираме действията „другарите“ от чужбина, да превеждаме или преразказваме статиите им. Не сме готови за това, а и силите ни са малко. Но ако не успеем да поемем по този път, следващият опит за социална революция ще мине без нас. •

Златко

От БРСДП (днешната БКП-БСП) пишат писмо до Русел Суздиловски, в което разпитват за различните хора и идеи, които са оказали влияние върху Ботев. Ето как Суздиловски започва отговора си:

„8.IX.1911

Другари от „Знание“!

Това не е добър, не е здрав симптом, когато хората, вместо да се ориентират в настоящето или да решават проблемите на бъдещето, започват да се оригват и да преживяват миналото. В еволюционен смисъл това означава „началото на края“ – израждане, атрофия, декадентство.

Защо ви е Христо Ботев? Нима той не умря, а с него умряха и онова време, и ония условия, субективни и обективни? Умряха, отидоха във вечността и вече никога, никога няма да се върнат. Но и да се върнеха – нима живее някой с чуждия опит? Да беше възможно такова нещо, срамно би било. Всеки човек преди всичко трябва да бъде сам по себе си и да не подражава нито на Плутарховите герои, нито на светците от житията-битията. Или вас ви ръководи желанието да свържете своята партия с Ботева? Да пренесете върху нея ореола на неговата памет? И това не е добро. Много по-прилично би било партията ви със своята дейност, със своите придобивки, с борбата си против злото, невежеството, насилието да правеше чест на умрелите пионери. Аз съм толкова погълнат от съвременността, че нямам време за спомени.“ •

МНЕНИЕ НА ЕДИН АНАРХИСТ

„Кощунството“

СРЕЩУ ПАМЕТНИКА НА ЧЕРВЕНАТА АРМИЯ

» » » продължава от страница 1

агираха традиционните „освободители на народите“ от Москва, обявявайки гружеския шарж за цинизъм. Така е, като са намерили стаго от овце без кучета. Стаго, което търпи безмълвно назидателния господарски тон на многократните окупатори на „Татковината“, наричайки ги галовно „братушки“, „дядо Иван“, „Съюза“ и т. н. С помощта на истинолюбиви историци стагото е забравило – ако изобщо някога е знаело, – че става дума за четворни „освободители“.

За първи път руските и наемнически дружини на киевския княз Светослав I в съюз с византийския император Йоан Цимисхий „освобождават“, тоест с няколко удара в гърба и корема виждат сметката през 969-972 г. на Първото източно българско царство на „свети“ цар Петър I и наследниците му.

Следващото „освобождение“ се извършва по време на руско-турската война през 1877-1878 г., когато руският „цар освободител“ и самодържец Александър II иска да заблагодее Пролетите и Цариград, тъй като те били „законно

наследство на Третия Рим“ (Москва), поради бракосъчетанието на Иван IV Грозни с църката на последния византийски император Константин XI Палеолог през XV век. След победата нашият „Освободител“, който едновременно с това е и палач на въстанията срещу московското иго през 1863 г. полски народ, назначава министерски съвет, съставен изцяло от руски генерали, и на овакантеното място от скоропостижно починалия на 3 март 1878 г. княз Черкасский (шеф на „Временното руско управление“) поставя княз Дондуков-Корса-

ков за губернатор на „свободна България“, която много преди 1944 г. щеше да си остане една „Задунайская губерния“, ако не бяха попречили на тези планове другите „велики“ имперски сили на Европа, които имаха свои претенции и апетити към „наследството на болния човек“ – разлагащата се Отоманска империя. В знак на признателност българската „политическа класа“, водена с първия Кобург Фердинанд, издига и освещава през 1907 г. друг паметник и на този пореден „Освободител“, който и досега стърчи необезпокояван и ненарисуван... срещу така нареченото Народно събрание.

Третото – и може би с най-трайни последици – „освобождение“, е това в края на Втората световна война (на 9 септември 1944 г.), когато след нахлуването и окупацията на страната от красните богатири на Толбухиновата армия, Сталин назначава на власт своята Пета колона – БКП. Въпросният „цинично“ боядисан паметник е проектиран, издигнат и открит от нея през периода 1949-1952-1954 г. в чест на това ново „освобо-

жение“ по нареждане на тогавашния сталински лакей и гаулаитер на така наречената НРБ – Вълко Червенков.

Последното, четвърто „освобождение“, в чиито условия продължава агонията на „храбрия, трудолюбив и героичен български народ“, дойде на 10 ноември 1989 г. по заповед на тогавашния наемател на Романовските палати в Кремъл през 1985-1991 г. Михаил Горбачов, който нареди на своя генерал от КГБ Шарапов да подаде оставката на последния диктатор от епохата на „реалния социализъм“ – така нареченият „Тато“.

Толкова за историята, а сега за различните реакции по повод културния артефакт, наречен „хулиганска проява“.

Първи започнаха да пригласят на своите благодетели от Москва младите (и не чак толкова) „социалисти“ от БСП, „бойците против фашизма и капитализма“ на Велко Вълканов, щерката на бившия полковник от ДС и съпрезидент на гружеството за „Руско-българска гружба“ – Шаренкова, която навремето временно беше назначена от

» » » продължава на страница 7

ИСТОРИЯ

Социология на „социализма“

ИНТЕРНАЦИОНАЛНОТО И СОЦИАЛНО СТАТУКВО НА „НРБ“ И ИЗХОДЪТ ОТ НЕГО

» » » продължава от миналия брой

V. НЭП Е БОЛШЕВИШКИЯТ ТЕРМИДОР

След конвулсиите на „четвъртото съсловие“ в Украйна и Кронщад, Ленин и неговите комисари предприеха серия мерки, чиято цел бе съхранението на властта. Тази политика на балансиране върху противоречията между работниците и все още недовършената средна и дребна буржоазия в Русия е позната в историята под името НЭП. Само военнопощейската опора, която „новата класа“ имаше в лицето на държавните институции с техните чиновници, се оказа недостатъчна, за да се задържи господството. Затова, през целия исторически период на своето съществуване, тя ще продължава да търси трескаво и да създава слоеве, на които е отредено да играят ролята на социална опора на властта.

В годините на НЭП-а, с цел да се разединят работниците и селяните, болшевиките създадоха предпоставки за поява на т. нар. „непмани“. За търсещите индивидуално „решение“ на социалните проблеми селяни, дребни занаятчии

и търговци, те декретираха временното съществуване на условия за дребно просперитане – всеки върху своята купчина тор, в своята работилница или бакалница. И понеже няма нищо по-егоистично, ограничено и по-тъпо от дребния „гений на личната инициатива“ и на спекулата, властниците не се излъгаха във възлаганите надежди върху политическата и социална роля на непманите-остапбегеровци.

От тяхната среда излязоха многозначителни лозунги като: „Долу комунията, да живее Ленин!“ Не можем да отпечем една своегo рода „научност“ в стила на управление на малкия червеноброд пръч. Познавайки добре силата на парите, той подхвърли достатъчно милиони рубли на по-висококвалифицираните специалисти под формата на многократно по-високи заплати от „средната“, за да ги интегрира по този начин в класата на държавните капиталисти. Заедно с това отдалечи от Москва и Петроград цели ешелони с работници, изпращайки ги в мините и заводите на Урал. Това целесъобразно отстраняване на взривоопасния социален „материал“ от жизнените центрове на империята

Ленин придружи с „теоретически мотиви“. В доклада си пред X конгрес на болшевишката партия през март 1921 г. (който протича по време на Кронщадското въстание) той заяви, че *„Работническата класа повече не съществува, че тя се е лумпенизирила и разложила“*. Шляпников – водачът на фракцията в партията, наречена „Работническа опозиция“, подхвърли саркастично от мястото си в конгресната зала: *„Аз съм щастлив да Ви поздравя затова, че упражнявате диктатурата си от името на една класа – фантом. Една класа, която не съществува!“*

Отговорът бе бърз и категоричен – ЗАБРАНА НА СВОБОДАТА за всички фракции във ВКП(б). От този момент всички партийни „другари“ бяха лишени от елементарни свободи и права. Нещо, което всъщност е съвършено нормално за йерархическата пирамида на държавнокапиталистическата класа. Монополът си е монопол и той не позволява никакви сантименталности и „гнил дребнобуржоазен либерализъм и разпуснатост“ дори по отношение на „единомишлениците“. Защото на онзи, който има властта, му е все едно дали ще му я

вземат врагове, или „приятели“! Така, още през далечната 1921 г., същият X конгрес на партията приключи историята с „вътрешнопартийната демокрация“ и възтържествуваха „ленинските норми на партиен живот“.

VI. „КОЛЕКТИВИЗАЦИЯТА“ Е КОЛОНИЗАЦИЯ НА СОБСТВЕНОТО ТУЗЕМНО НАСЕЛЕНИЕ

Разбира се, НЭП-ът беше тактически период и ход, към който господстващата класа ще се връща в различни варианти – всеки път, когато революционната криза направи пролетарията опасен за властта ѝ. Това, че „новата класа“ не е възнамерявала да извади от сферата на експлоатацията многомилионното руско селячество, показва следващият остръ завой в „генералната линия на партията“ и последвалите го събития. След по-малко от едно десетилетие започна най-брутталното в човешката история обезземляване и пролетаризиране на 150-милионното руско селячество. Английският прецедент от епохата на Елизабет I, за който Томас Мор говори с болка в своята „Утопия“, разказите му за „ов-

цете, които изяждат селяните“, за стотиците хиляди прогонени от земите си, принудени да станат „разбойници“ в планините или скитници по друмищата на острова, преследвани като кучета, бегени или дамгосвани и натиквани във фабриките – „домове на ужаса“, са нещо невинно в сравнение с това, което настана 300 години по-късно в „страната на строящия се социализъм“.

Новата сталинска „победа на първата фаза на комунизма“ създаде една по-солидна база за натрупване на гържавни капитали и за ускоряване на индустриализацията в Русия. Всички предпоставки за това бяха вече налице. Руското общество беше разцепено от завършилия държавнокапиталистически преврат като със сатър – на експлоататори и експлоатиранни. Междунни, средни, дребнобуржоазни слоеве повече няма. Едната от класите притежава чрез държавата цялата икономика и с помощта на глуда, полицията и репресиите наблъсква другата в своите индустриални и селскостопански предприятия. В тях „нормата на принадлежната стойност“ (отношението между произведе-

» » » продължава на страница 7

МНЕНИЕ НА ЕДИН АНАРХИСТ

„Кощунството“

СРЕЩУ ПАМЕТНИКА НА ЧЕРВЕНАТА АРМИЯ

» » продължава от страница 6

колегите на баща ѝ за опозиционерка в СДС (в петкосиме-оновата партия, чието име съм забравил), така нареченото „движение Че Гевара“, различни о. з. „разведчици“, номенклатурни изтърсащи, „антифашисти“, „независими меди“ и прочее московски шпиони, политически недоразумения, гангстери и мошеници. На повечето от тях реакцията е разбираема – цялата им власт и привилегии, получени в наследство от деди и бащи, бяха дарени от Сталин и епигоните му. „Щит и меч“ им бяха въроръжените сили на Варшавския пакт и „братските“ спецслужби, командвани от политбюро на ЦК на КПСС и КГБ. На някои пънната връв с Москва все още не е отрязана, а други имат успешен „бизнес“ с остатъците от „Третия Рим“. Както винаги, има и множество „полезни идиоти“ по сполучливо определение на В. И. Ленин, страдащи от втъпяването им русофилство от писанията на „учени“, от училището или от средствата за масова дезинформация. Губене на време е

да спорим и убеждаваме такива. Клизмите на времето ще прочистят много от неизправните им мозъци.

По-интересни са реакциите на днешните властници. Пропуснал повод да спомене убития си дядо, министър-председателят, който е слуга поне на двама господари, големите патриоти-русофилите от „Атака“ и нашите закъсали и закъснели „антифа-анархисти“ мълчат благо-разумно, оставяйки решението на неблагоприятната задача на „културния“ министър и виден „мултак“ Вежди Рашидов, който нарече творбата „вандализъм“, на шпицкомандите от Цветановото министерство и на софийската кметница, която веднага обяви, че е намерила „евтина фирма“ за измиването на „осквернения“ паметник срещу 800 лева, но беше изпреварена от бойците на тихия фронт на Шаренкова и Митьо Гестанопол. Нощем, при подслучлива полицейска охрана, те развалиха художественото произведение. От прокуратурата изоставила затлачените 800 хиляди дала, с небивала скорост постановиха „досъдебно про-

изводство срещу неизвестния извършител“, когато заплашват със затвор и глоба от пет хиляди лева.

Окаяната ни „опозиция от-гясно“, която за последните две десетилетия имаше кметството на Столицата повече от 17 години и на два пъти всички власти и не направи нищо за премахването на паметника на окупаторите от Центъра, сега се е сетила (предизборно) да иска преместването му в музей, защото накърнявал... националното им достойнство. Жалки политически лилипоти, които заслужават напълно забвението, което ще им донесат предстоящите избори!

Що се отнася до нашето мнение по въпроса, аз мисля, че е необходимо да се посочи количественото, а също и качествено сравнение между престъпленията против човечеството, извършени от болшевизма и фашизма по време на тяхното съществуване (съответно от 75 и 12 години). То би показало едно приблизително съотношение от порядъка 3:1. Срещу всяка жертва на световния

фашизъм се „падат“ по три на болшевизма. Ето къде се крие цинизмът на всички гореизброени защитници на „пору-гания паметник“ на империалистическите армии на Сталин. С делата и гумите си те отричат тези престъпления, като бързат да ги измият и заличат следите. Само за това би следвало да застанат на подсъдимата скамейка като всички „ревизионисти на Холокоста“ в Европейския съюз, макар оттогава да са изтекли 66 години.

Колкото до паметника, ако у нас имаше повече мъже, те би трябвало, вместо да го пребоядисват или да искат преместването му от Центъра, да го издигнат още в далечната 1954 година, когато Софийските служби на Москва го откриваха. За съжаление, през предишната 1953 година, след като на 3-ти март взривихме бронзовия истукан на Джугашвили – главнокомандващия на увековечените с паметника армии – предатели клетки ни предадоха (както у нас това става често) и копоите на ДС ни арестуваха, поради което не можахме да говорим нес-

вършеното дело. Сега подобна пряка акция би била жалка и смешна – като „вагене нож на умряло куче“.

Днес би било по-уместно, ако отечествените политически и културни „елити“ поискат с една петиция до президента-агент „Гоце“ да издаде едно ураге за награждаване на незнайния художник с всички ордени, които са в обращение в така наречената РБ и да му издействат височайше разрешение да възстанови и довърши заличената своя живописна творба, която би могла да съперничи на „Страшния съд“ на Микеланджело. А на възмутените и протестиращи срещу „цинизма и вандализма“ имперски дипломати и техните туземни слуги може да се каже, че никои не ги задържа. Те могат да си приберат паметниците и да отпътуват за Москва по всяко време, като Фангькова може да им плати пътните и дневни разноски. Само че за подобен, не дотам дипломатичен демарш, нашите управляващи дупета нямат необходимия нравствен и политически кураж. •

Феранте Пала

ИСТОРИЯ

Социология на „социализма“

ИНТЕРНАЦИОНАЛНОТО И СОЦИАЛНО СТАТУКВО НА „НРБ“ И ИЗХОДЪТ ОТ НЕГО

» » продължава от страница 6

ната от наемния работник стойност и неговата заплата) стига до фантастичните 1000%! Маркс навярно се е обръщал в гроба си! Британските капиталисти от неговото време не са смеели да мечтаят в сънищата си за подобни проценти. Това не попречи на един от шутите на Сталин – бившият троцкист Карл Радек, – преди да го погълнат концлагерите в Сибир, да излезе на сцената и удари звънеца, за да оповести „Социализмът е построен!“

Не всичко от огромните средства, създадени с труда на стомолионния „съветски“ пролетариат, се изплъскаше от господстващата държавнокапиталистическа класа. Една част се натрупваше и инвестираше в създаването на нови предприятия, за да се разшири още повече базата за експлоатация на наемния труд и да се създадат предпоставки за крезовски живот на партийните мандарини.

Капиталът беше съсредоточен в едни ръце и можеше да бъде насочван, изпращан, преливан заедно с цели армии от пролетарии в тези клонове на икономиката и райони-

те на огромната страна, където печалбарските интереси на „новата класа“ можеха да получат най-добра реализация. Темповете на икономически ръст бяха високи поради по-високата степен на експлоатация и фелдфебелските „предимства“ на държавния капитализъм. От развития капиталистически Запад пристигаха технически новости, капитали и специалисти. Неговата икономика се нуждеше от пазари, а „съветската“ – от капитали и патенти, за да се намери временен изход от световната криза.

Освен инвестициите и колосалните разходи по въроръжаването, в търбуха на държавнокапиталистическата класа попадна по-голямата част от националния доход, поради което беше ликвидирана възможността пролетариатът от индустрията, лабораториите и селското стопанство да има още сега поне два пъти по-висок стандарт от днешния. Ленин казваше: „Капитализмът се състои не във формата на собственост, а в отношенията на експлоатация на наемния труд от капитала“, продължавайки: „Ако ние не сме обикновени политически шарлатани, трябва да кажем открито

на работниците, че когато в нашето общество някои получават 3-4-5 пъти по-голяма заплата от тази на средния работник, това вече е капитализъм. Защото последният не е в парите, а в тази разлика, която означава експлоатация.“ Това датира от 1918 г. От зората на класовата диференциация на „съветското“ общество, когато са се въвеждали по-високи заплати за различни категории „специалисти“ в държавния, партийен и стопански апарат. Ци-

татите приличат на почтеност, но Ленин много често казва едно, мисли друго и върши трето. Впрочем, обсъжданятията в историята на проблеми от рода на това дали първите болшевици като първите християни са били честни, или безчестни; дали са били искрено вярващи, или са се приспособявали като хамелонията към изменящата се обстановка, особено когато са били притиснати до стената и веднага след това са захвърляли обременителния то-

вар на идеалите; дали са били съзнателни, или несъзнаващи оръдия на държавнокапиталистическия преврат – тези въпроси нямат смисъл. Важна е програмата, с която те влязоха в революцията, тяхната практика и най-вече – крайните резултати от реализацията на лозунгите. Защото, както се знае, „пътят към ада е покрит с добри намерения“. •

(слева)

Г. Константинов
Юли-август 1973 г.

Бжански лагер Пагричано

Уроците на гражданската война

„АНАРХИСТИЧЕСКА ДИКТАТУРА“ или КОЛАБОРАЦИЯ И ДЕМОКРАЦИЯ

» » » продължава от миналия брой

Дилемата „анархистическа диктатура“ или колаборация и демокрация съществува само за онези „отговорни анархисти“ от ФАИ и Се Не Те, които интерпретират погрешно своите функции на делегати, присвоявайки си ролята на ръководители на народното движение. Тук няма да обсъждаме чистотата на техните идеи и техния кураж като хора и дългогодишни членове на испанското революционно движение, но като „вождове“ (не в смисъла, в който Дурути и Аскасо водеха бойците) и като ръководители, които със своята мъдрост „напътстваха масите“! Те страдаха от амбицията и претенциите да командват, страхувайки се от стихията на неконтролируемите маси, от отдалечаване от техните аспирации и от месански чувства, според които цялата мъдрост и инициатива идват отгоре, а масите само трябва да изпълняват, без да разискват заповедите на тези свръхчовеци. Сантян например иска да ни накара да повярваме, че Комитетът на антифашистките милиции (една група, съставена от

представители на всички политически партии, на У Хе Те (синдикат близък до социалистическата партия) и Се Не Те, в който Комитет последната имаше болшинство) беше въвел революционен ред в тила, извършил организирането на въоръжените милиции и обучението на специалистите, създаде икономическата организация на хранителната индустрия и производството на облекла и обувки, организира охраната на реда и т. н., и т. н. „Комитетът на милициите – пише той – беше всичко: трансформиране на мирната индустрия във военна, пропагандата, отношенията с правителството в Магрид, помощта за всички центрове на борбата, (...), експлоатацията на всички свободни земи, хигиената, бреговата и граничната охрана, хиляди най-различни задачи“ и така нататък, за да напише:

„Трябваше да го подсилим и подкрепим, за да изпълни своята мисия най-пълноценно, тъй като спасението зависеше от неговата сила.“

Не е за учудване, че с подобен манталитет, с какъвто политиките се налагаха над трудовете маси, вождовете на Се Не Те-ФАИ продължава-

ха да участват в институциите на държавата, засилвайки я. Бяха ли напълно слепи, за да не забележат революционната мощ на трудовия народ?

„Или Свободен комунизъм, което означава анархистическа диктатура, или демокрация, което значи колаборация“, беше начинът, по който Гарсия Оливер и „най-отговорните деятели“ интерпретираха „основния въпрос в момента“.

Ние ще бъдем по-смели от Пейрац, който пише:

„Ние няма да изследваме точността на това мнение.“

Никои от чуждестранните анархисти, които критикуваха линията, следвана от Се Не Те-ФАИ, никога не е твърдял, че испанските революционери трябва да наложат със сила Социалната революция на населението. Приемайки, че времената не бяха узрели за една толкова голяма социална трансформация, ние задаваме въпроса: беше ли сътрудничеството с политическите партии единствената алтернатива след като всеки път, когато тези партии имаха властта, преследваха Се Не Те-ФАИ? Ако случаят беше такъв, тогава защо Се Не Те-ФАИ никога не приемаха сътрудничеството с

тях в предишните битки, когато вероятността да установят Свободния комунизъм беше много по-малка, отколкото на 19 юли? Вече чуваме отговора:

„Защото, този път Испания се бореше срещу интернационалния фашизъм и ние трябваше да спечелим войната, преди да установим Социалната революция. А за да спечелим войната, трябваше да си сътрудничим с всички опозиционни партии, които са против Франко.“

Тази теза според нас, съдържа две фундаментални грешки, признати в последствие от повечето вождове на Се Не Те-ФАИ – грешки, за които няма извинение, защото те не са грешки в оценката на съотношението на силите, а пълно изоставяне на принципите на Се Не Те. Първата е, че въоръжената борба против фашизма или срещу всяка друга форма на реакция може да бъде водена с по-голям успех при съхраняване на държавната система, подчинявайки всичко останало на победата, включително и трансформацията на икономическата и социална структура на страната. Втората е, че е възможно честното и

искрено сътрудничество с политическите партии – което беше много по-лесно, отколкото в един период, в който реалното управление е в ръцете на двете работнически организации, а политиките са изхвърлени за борда от събитията.

Например още от начало то беше повече от ясно, че сталинистите, които бяха тогава една нищожна по численост партия в Испания (и които не съществуваха в Каталуня), ще използват примурето, предложено им чрез сътрудничеството, за да се инфилтрират в редовете на социалистическата партия, благодарение на политическите си съюзи и играйки си със страха на политиките да изгубят своята хегемония, вследствие заплахата, която представляваше неизбежната Социална революция. В името на тази цел, сталинистите изоставиха от самото начало всякакви революционни искания и се обявиха за „защитници на демокрацията“.

Трябва да напомним, че главната грешка беше извършена още в първите дни на

» » » продължава на страница 9

РЕВОЛЮЦИОННА ТЕОРИЯ

Друг възглед за анархокомунизма

ПРЕДСТАВЕН КАТО ПРОЕКТОПРОГРАМА НА СОЦИАЛНАТА РЕВОЛЮЦИЯ

» » » продължава от миналия брой

С оглед достигнатото ниво на производителност, ние искаме:

20) Намаляване на работното време до 6 часа при пет- или четиринедвенна работна седмица и въвеждане на едномесечен или по-дългосрочен годишен отпуск още в първите дни на революцията за сметка на поголовното въвличане в трудовете процеси на всички, които днес живеят за сметка на чужд труд, служат на господарите си или се занимават с дейност, която няма общественополезен или има доказано насилнически, вреден и паразитен характер.

Критериите за общественополезния характер на дадена трудова дейност се изработват от общото събрание на комуната, а въпросът за преквалификацията и трудовото интегриране на безработните бивши властници, експлоататори, лакеи и паразити се предоставя на производствените съюзи и съответните отдели в комуналните съвети, които имат задължението да снабдяват със средства за съществуване обучаващите се и новопостъпващи работници.

Автоматизацията ще ускори процеса на освобождаване на човека от задължителния труд.

21) Освобождаване на жените, слабите и болните от трудови задължения в области, които са тежки и нездравословни, и пренасочването им там където тяхната физиология и здраве биха им позволили да участват с лекота в трудовия процес.

22) Ликвидиране на нощния труд във всички предприятия, в които технологическият процес не е непрекъснат. Там, където естеството на работата налага тя да се извършва денонощно (в лехарни, електростанции, болници и пр.) е задължително намаляване на продължителността на работното време на 4 за нощните и 5 или 6 часа за дневните смени.

23) В особено тежките сектори на производството, които все още остават, ние сме за организиране на трудова повинност за всички младежи, навършили своето пълнолетие в добро здраве. За определен срок да се привлекат и здравенящите от днешните паразитни институции на насието и така наречените охранители и застрахователи, по-известни пог популяр-

ното име мутри, които имат твърде много задължения към обществото, но разбира се, като трайна линия и в тази област си остава насочването на средства в научно-технически сили за механизирани и автоматизирани на тези процеси с оглед изравняване на условията на труд в тях с другите клонове на икономиката.

24) Пропорционално и реално увеличение на отпускните средства от обществото/комуната, позволяващо отглеждането на децата от онези родители, които не желаят да се ползват от услугите на създадените за тази цел обществени заведения: ясли, детски градини, училища и т. н. Увеличение на отпуските за бременни и отглеждащи децата си в предучилищна възраст, с осигуряване на доходите, които са имали като работещи.

Всички тези мерки, както и трудовото и санитарно инспектиране на условията на труд на продължителността на трудовия ден или на безопасността и т. н. следва да се възложат на инспекционните служби, чиито членове са пряко избрани от трудовете колективи и производствените съюзи.

Ние сме за незабавни мерки за повишаване на ниските пенсии за сметка на високите до изравняването им.

V. ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

25) Като отхвърляме пазара с неговата „невидима ръка“ и защитаваме равенството, ние сме категорично против търговията с човешкото здраве, за осигуряване на еднакви медицински грижи, прегледи, лекарства и лечение, както и на всяка друга спешна или специализирана медицинска помощ и интервенции за всички без изключение, без ограничения и без привилегии; ние сме за ликвидирани на създаденото от властта и капитала неравенство в санитарното обзавеждане и лекарствата, монополизирането на квалифицираните медицински кадри за нуждите на „отговорните джугари“ и обслужването на „много важните персони“. Докато на следените неравенства продължат да съществуват, първостепенните болнични заведения трябва да бъдат предоставени на действително тежко болните, чието състояние се определя по съвест от лекуващите лекари. При злоупотреба с това им право и нарушение на Хипократова-

та клетва, последна дума ще имат общите събрания и комуналните трибунали.

Ние сме за възнаграждение на медицинския труд като това на всички останали категории трудещи се; за ликвидирани на „плановите или бюджетно определени отпуски по болест“ и против „димицията на пътеките“ за болните; за увеличаване на средствата за борба с тежките, професионални и социални заболявания като химически отравяния, лъчеви болести, силикоза, антракоза, сърдечно-съдови, ракови, нервно-психически, венерически, алкохолизъм, наркомани и т. н. и за качествена профилактична медицина.

Ние сме за засилване на обществените и медицински контрол върху хранителните продукти и заведенията за хранене. Здравият дух и здравото тяло стоят над всякакви себични, егоистични и странични съображения. Целта на такава здравна система е човекът, а не привилегиите на шепата насилници и паразити или печалбарството на „здравните“ бакали.

26) Ние сме за ликвидирани на днешната система на привилегировани или луксозни магазини и заведения; за пре-

» » » продължава на страница 9

75 ГОДИНИ ОТ ИСПАНСКАТА РЕВОЛЮЦИЯ

Уроците на гражданската война

„АНАРХИСТИЧЕСКА ДИКТАТУРА“ или КОЛАБОРАЦИЯ И ДЕМОКРАЦИЯ

» » продължава от страница 8

борбата, когато един зле въоръжен народ спря грижливо подготвяната военна операция, водена от една добре въоръжена и обучена армия, на която никои, включително „отговорните членове“ на Се Не Те, не смееше да помисли, че е възможно да се окаже съпротива. Същите тези въстаници работници доказаха своята решимост, тръгвайки като доброволци, за да формират въоръжените си колони, готови да освободят и другите окупирани зони. Цялата инициатива – ние го казахме и няма да се уморим да го повтаряме – беше в ръцете на работниците. Политиците бяха като генерали без армия, изгубени в океана от празнословия. Дори с най-големи усилия на въображението, не бихме могли да мислим, че сътрудничеството с тях би подпомогнало съпротивата срещу Франко. Напротив, беше повече от ясно, че колаборационизмът с полските комунистически партии означаваше възстановяване на държавните институции и предаване на инициативата от въоръжените работници в ръцете на едно централизирано тяло с изпълнителна

власт. С отнемането на инициативата от работниците отговорността за воденето на борбата и нейните цели минаваше в ръцете на една властваща йерархия, което неизбежно водеше след себе си го отрицателно въздействие върху морала на революционните бойци. Лозунгът на ръководството на Се Не Те-ФАИ: „Първо войната, после Революцията“ беше най-голямата грешка, която можеше да бъде извършена, и тя беше експлоатирана максимално от политиците в тяхна полза. Сантян си даде отлично сметка, но с голямо закъснение, за колосалната грешка:

„Ние знаехме, че не беше възможно Революцията да триумфира, ако не спечелехме войната и ние пожертвахме всичко за войната. Ние пожертвахме Революцията, без да забележим, че тази жертва влече със себе си и целите на войната.“ (N.V.: Вместо подобни усуквания, трябваше да се каже ясно: *не беше възможно Революцията да триумфира, ако не спечелехме войната, но войната не можеше да се спечели без триумфа на Социалната революция!*)

„Социална революция или демокрация“, „Анархистиче-

ска диктатура или демократично управление“ – това е единствената алтернатива за революционери, които бяха изгубили вярата си в народа и в справедливостта на фундаменталните принципи на Се Не Те-ФАИ. Подобни алтернативи са абсолютно противни на най-елементарните принципи на анархизма и на революционния синдикализъм. Първо, една „анархистическа диктатура“ е абсолютно терминологическо противоречие и безсмислица, каквато е „диктатурата на пролетариата“, защото в момента, в който анархистите налагат със сила своите социални идеи на народа, те престават да бъдат анархисти. Ние считаме, че всички мъже и жени трябва да бъдат свободни, да изживяват в свобода собствения си живот. Да ги задължаваш да бъдат свободни против волята им не е само противоречие, но е и равносилно на принуда, подобно на тази, която властниците употребяват, за да удържат народа в подчинение. Защото едно анархистическо общество никога не може да бъде наложено със сила. Оръжието в ръцете на Се Не Те-ФАИ не може да бъде използвано за налагане на сво-

бодния комунизъм в цяла Каталуня и още по-малко в останалата част на Испания, където анархистите бяха малцинство в работническите организации. Налагането му по такъв начин би било катастрофа, не само поради ефекта върху борбата срещу въоръжените сили на реакцията, представени от Франко, но и защото в този случай Революцията щеше да бъде заглушена още в зародиш.

Силата на въоръжените работници може да бъде използвана само в защита на Революцията и на свободите, завоювани от бойците чрез техните жертви. Ние не твърдим, нито за момент, че всички социални Революции по необходимост са анархистически, но каквато и да бъде формата, която ще приеме една Революция против властта, ролята на анархистите е ясна: да побуждат народа да премахне капиталистическата собственост и институциите, чрез които собственостите упражняват своята власт посредством експлоатацията на мнозинството от едно малцинство.

Тръгвайки от тези най-общии принципи, относно ролята на анархистите в Революция-

та, ще се опитаме да изследваме приложението им в Испанската гражданска война.

Преди всичко, трябва да признаем, че въстанието не беше акт на народа, а на група генерали с моралната помощ на няколко реакционни политици и с финансовата помощ на испанските индустриалци и земевладелци и на Църквата. Техният бунт беше насочен против революционните работнически организации, а също и срещу правителството, от чиито ръце те искаха да изтръгнат целия държавен апарат, действайки за своя сметка с най-голяма непримиримост. Да се каже, че властта на Народния фронт беше слаба, не означава да критикуваме либералния или прогресивен дух на хората, които я упражняваха: трябва да изключим идеята, че те бяха толкова безчовечни, колкото генералите и техните съюзници. Тя беше слаба, защото в Испания съществуваше обществено мнение, враждебно и скептично настроено към възможностите на всякакви правителства да намерят решение на икономическите проблеми на страната и за-

» » продължава на страница 10

РЕВОЛЮЦИОННА ТЕОРИЯ

Друг възглед за анархокомунизма

ПРЕДСТАВЕН КАТО ПРОЕКТОПРОГРАМА НА СОЦИАЛНАТА РЕВОЛЮЦИЯ

» » продължава от страница 8

махване на съществуващите неравенства в курортното дело, като предоставим палатите, почивните станции и вилите на днешните господари на производствените колективи и комуни, съобразно здравните нужди на трудещите се при стриктно спазване на принципа на редуване, практикуван от общите събрания на трудовите колективи.

27) Ние сме за приоритетно отделяне на средства от обществените фондове и на работна сила за отстраняване на замърсяванията на въздуха, водата и почвата.

VI. ПРОСВЕТА И ОБРАЗОВАНИЕ

28) Ние сме за всеобщо, осигурено от обществото, образование за всички нива – от основното до университетското – за всички желаещи да увеличат познанията и уменията си с единствен критерий: естествените наклонности и способности на децата, юношите и младите хора и с едно-единствено задължение – **ДА УЧАТ!**

Необходимите средства за учебници, храна, облекло, квар-

тири, хигиенични и други нужди на учащите се, както и за сградите на училищата и университетите, ще бъдат поети от обществото, като получат своята квалификация мъже и жени ще му върнат авансираните средства чрез труда си в различните производствени единици и общественополезни служби, получавайки за труда си възнаграждения, еднакви с тези на всички други труженици.

29) Програмите за образование и обучение ще се изработват от преподавателски специалисти в сътрудничество с избрани комисии от учащите се или от родителите на малолетните. Окончателното им одобрение ще става от общите събрания на комуните след дискусии.

30) Неравенството в условията на обучение и в степента на подготвеност на преподавателските кадри трябва да се компенсира и превъзможва чрез отделяне на средства, уделяване на училищните комплекси и използване на модерни методи на преподаване с помощта на интернет, телевизия, кино, радио и т. н., позволяващи най-доброто и интелигентно изложение на учебния материал и възпитание за всички деца на страната от

общество, в което няма да има място нито за осакатяващия и оскопяващ човека еднообразен и изнурителен труд, нито за разделението на труда

най-квалифицираните преподаватели.

31) Нуждите на утрешното общество, чиято производствена и обслужваща основа е започнала от няколко десетилетия научно-техническа революция, предполагат висока образованост, квалификация и инициатива на самоуправяващите се труженици. Те са окончателната гаранция за премахването на разликите между физическия и умствения труд и превръщането им в

граждани на общество, в което няма да има място нито за осакатяващия и оскопяващ човека еднообразен и изнурителен труд – било в заводите, или в канцелариите, – нито за разделението на труда и създаването на „едноизмерни“ и едностранчи развити индивиди. С оглед на тази перспектива, ние сме за отделяне и насочване на все повече средства и сили към автоматизирането на производствените и нетворческите умствени процеси с използване на целия научен и технологичен опит на днешния свят, започвайки с най-тежките, трудоемки и затъпяващи трудови операции.

VII. КУЛТУРА, САМООБРАЗОВАНИЕ И САМОДЕЙНОСТ

32) Ние сме за пълната свобода на индивидуалното и колективно творчество в сферите на литературата, на живописата, на музиката и другите изкуства, както и на естетическата и идейна критика на творбите. Единствена граница за тяхното възпроизвеждане и разпространение може да бъде само капацитетът и броят на печатниците, хартията, изложбените и концертни зали и т. н., като същевременно

но целим разширяването им до удовлетворяване на всички нужди.

В тази област ние не сме за „равенството“. На нашия народ трябва да бъдат предоставени най-прекрасните образци на световната и собствена култура. Едновременно с това ние ще работим за преодоляване на влиянието на кичозната партийна, социално-реалистична, рекламна, фолклорна, масова и други „развиращи се култури“ и субкултури, финансирани и поощрявани от властващите и богати „меценати“, обслужващи класовите интереси и личните прищевки и принизяващи интелектуалното ниво и естетическите критерии на „бачкаторите“. На тази основа, в условията на неограничена свобода за творчество и възприемане на културните достояния на миналото и настоящето, плановете за разпространение на средствата за произвежданията на изкуствата и литературата следва да се определят от федерациите на творците, но тяхната корекция може и трябва да става в зависимост от естетическите потребности и културните желания на масите. •

(следва)

75 ГОДИНИ ОТ ИСПАНСКАТА РЕВОЛЮЦИЯ

Уроците на гражданската война

„АНАРХИСТИЧЕСКА ДИКТАТУРА“ или КОЛАБОРАЦИЯ И ДЕМОКРАЦИЯ

» » продължава от страница 10

всякакви останки на капитализма и властта на буржоазията? Ако приемем това, би било най-голяма наивност да оставим стотиците тонове злато в ръцете на едно правителство и на една господстваща класа, които биха били напълно безсилни без тях. Това, че имаме възможността да вземем златото и не предприемем никакви действия не е просто грешка. Можем ли да твърдим, че работниците в Испания бяха в състояние да извършат тази експроприация? Хозе Пеирац в първия том на „Се Не Те и Революцията“ посвещава четири страници на златния резерв, но не, за да каже какво е направила Се Не Те по този въпрос, а за да се оправдава, че правителството на Кабалеро изпратило без съгласието на всички 500 тона злато на... сталинска Русия! Сантян дава допълнителни сведения в своята „Защо изгубихме войната?“, когато говори по повод отказа на Магрид да даде на Каталуня средства от своите фондове: „Трябваше ли нашата война да бъде първата изгубена война поради недостиг на оръжие, ко-

гато имаше какво да закупим с националното съкровище? В същото време врагът, след катастрофата в Талавера, напредваше застрашително към Магрид. Беше изготвен план да вземем това, което ни принадлежи. Съкровището на Испанската банка не можеше да бъде оставено в ръцете на едно правителство, което пропусна всички шансове и беше на път да изгуби войната. И ние ли щяхме да се провалим във въоръжаването? Бяхме сигурни, че няма да се провалим в осигуряването на суровини и машини за нашата военна индустрия, за да можем да произвеждаме собствено оръжие. Заедно с нашите обсъждахме идеята да пренесем в Каталуня поне част от златото на Испанската банка. Знаехме предварително, че трябва да употребим сила и разположихме 3000 доверени наши хора близо до Магрид. Всички подробности по транспорта със специални влакове бяха предвидени. Ако този план беше добре изпълнен, неговата бързина би ни позволила, преди правителството да вземе мерки, да прехвърлим част от испанското злато към Каталуня, което щеше да бъде най-добрата га-

ранция за една нова военна офанзива. В момента на действията обаче никой от авторите на плана не пожела да поеме отговорността за един жест, който щеше да има най-сериозни исторически последици. Планът беше съобщен на националния Комитет на Се Не Те и на най-известните другари. Приятелите ни бяха смразени от ужас. Основният аргумент, с който те се противопоставяха, беше, че това ще увеличи враждебността срещу Каталуня. Какво можеше да се направи? Не можехме да се бием срещу собствената си организация и трябваше да изоставим плана. Няколко седмици по-късно златото потегли от Магрид, но не към Каталуня, а към Москва: повече от 500 тона!..“

Изглежда не съществува и най-малкото опровержение на казаното от Сантян, което, ако е вярно, свидетелства не толкова за предпазливостта, колкото за липсата на предвидливост на ръководителите на Се Не Те.

Трябва да отложим засега този въпрос, докато по-нови документи и информации не потвърдят или отхвърлят нашите заключения.) •

(следва)

Из емигрантските спомени на Г. Константинов

На митинга в зала „Мюлвалите“ в Париж испанските приятели съобщиха, че са намерили в архива на държавния департамент на САЩ един красноречив документ за „сътрудничеството с политическите партии“ от времето на гражданската война 1936-1939 г. Става дума за писмото на Индалесио Прието, адресирано до посланика социалист на Испанската република във Вашингтон Фернандо де лос Риос. Прието беше министър на „народната отбрана“ в два последователни кабинета от епохата на „Народния фронт“ и минаваше за един от „революционните“ лидери на Испанската социалистическа партия. Публикуваме го отново без коментар:

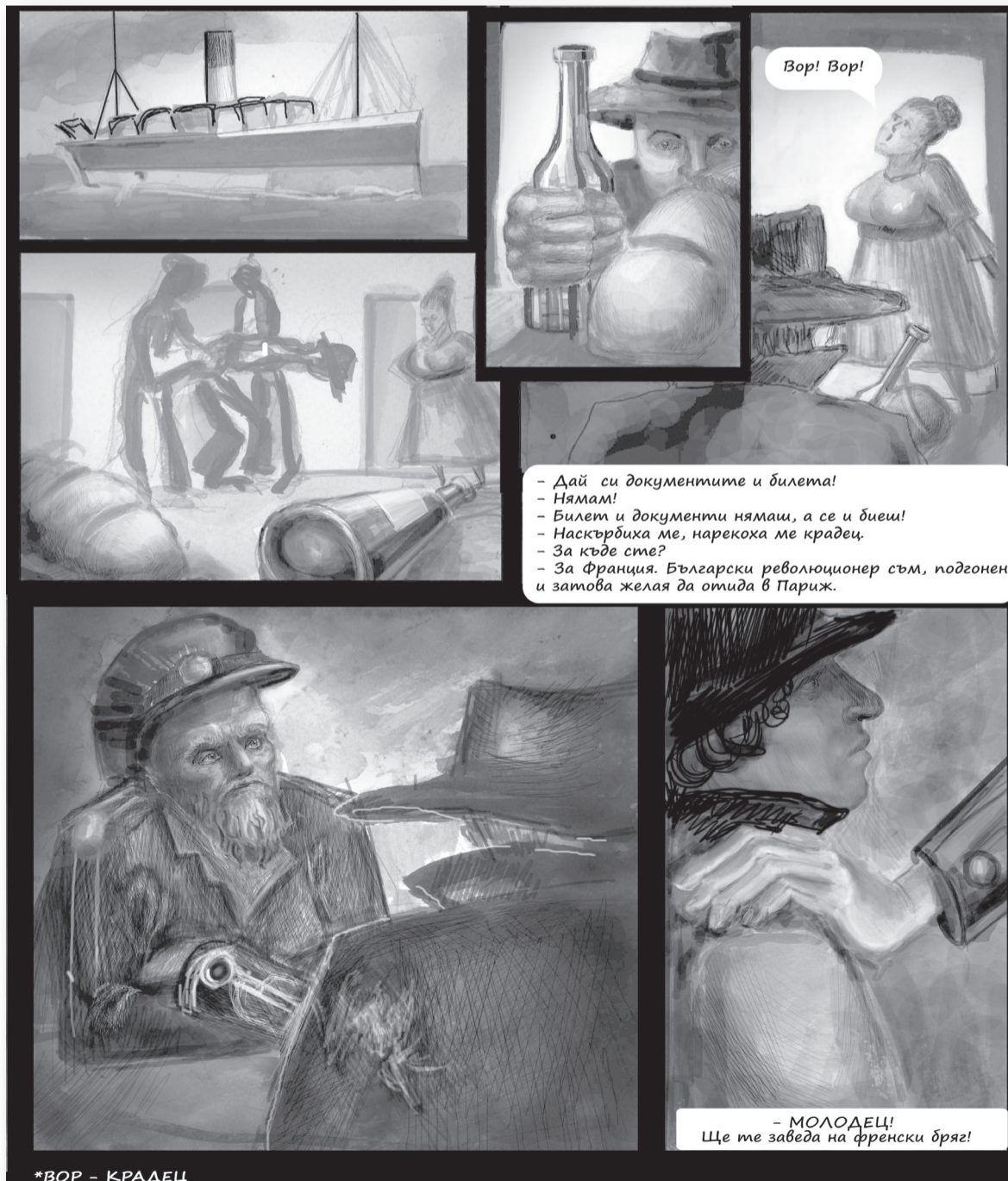
„...Най-после, най-важната част от прочитването в тила намери своето решение. В Барселона, както и в цялата съответна провинция (Каталуня), органите на ФАИ (Федерацията на анархистите от Иберийския полуостров) и на Се Не Те (Националната конфедерация на труда) са вече разстроени; най-опасните елементи са избити или затворени. Още по-важно е обаче, че оцелелите са се вразумили, убедили

или най-малкото поомекнали. Чистката още не е пълна, но веднъж смазана най-силната им съпротива, ще ни бъде лесно да упражним без особено насилие и затруднения ефикасни репресивни мерки и не след дълго делото ни ще бъде приключено. Опасяваме се, че бригадите на тези елементи, които са на фронтовете, могат да ги напуснат и да се притекат на помощ на организациите си, но се надяваме, че няма да се осмелят и че ще им бъде трудно да организират подобна акция. Освен това решихме да предприемем офанзива на различни фронтове, където ще употребим най-напред елементите на ФАИ и на Се Не Те като ударни части. Решихме също да преместим тези елементи на най-опасните сектори. По този начин, фашистите ще ни помогнат да довършим пълната чистка, за което би трябвало дори да им бъдем признателни.

Като следваме тази линия, както знаем, ще направим услуга на трите страни, които ни помогнаха най-много и които в последно време искат от нас да проведем тази линия“ •

Георги Шейтанов

117 ГОДИНИ ОТ РОЖДЕНИЕТО НА ГЕОРГИ ШЕЙТАНОВ

След престоя си в Египет, Шейтанов потегля за Франция без документи за самоличност, скрит в спасителните лодки на парахода.

Не ял от няколко дни, вече в открито море вижда отворена кабина и на масата парче хляб, салам и ябълково вино.

РЕПРЕСИИТЕ СРЕЩУ НАШИТЕ ПО СВЕТА

Лов на екстремисти в Русия

Опасно е днес да се говори против системата в Русия. Не става дума за спонтанни бунтове. Достатъчно е просто да имаш критично мнение за държавата, за да те нарочат. Това е резултат от „борбата срещу екстремизма“, погедата през 2008 година със създаването на специалния Департамент за превенция на екстремизма към Министерството на вътрешните работи. За това разказва прочутият сибирски „екстремист“ **Андрей Кутузов** (вижте бр. 6/2011 – стр. 5).

„Парадоксът е, че Център „Е“ се появи, за да потиска либералните движения и то по инициатива на правозащитниците. Руските борци за човешки права от средата на 90-те години настояваха да се създаде закон, който би позволил преследване на фашистки подстрекателства към омраза и ксенофобия в обществото. ...Либералите и борците за човешки права искаха да има закон против фашистката пропаганда. И го получиха. Почувстваха се измамени, защото законът на практика започна да удря не само за извършени действия, но и за убеждения. Те не забелязаха, че властта с

радост се възползва от тази грешка. Така се появи Федералният закон 114 „Противодействие на екстремистката дейност“ през 2000 г. Малко след това внесоха промени в Наказателния кодекс, членове 280 и 282. И сега държавата разполага с пълен нормативен апарат за репресии срещу хора с неудобни мисли.

Държавата използва този закон както ѝ скимне. Когато президентът каже: „Ще ги трепем и в кенefитe“, никому не хрумва да го обвини в екстремизъм. Но рече ли някой опозиционер, че един закон или институцията са лоши и трябва да бъдат премахнати насилно – това вече се тълкува като престъпление.

Преди създаването на Департамента за превенция на екстремизма със случаите на ксенофобия и груги подобни се занимаваше Федералната служба за безопасност (ФСБ, бивша КГБ – бел. ред.). Те са аналог на американското ФБР и се отнасяха към екстремизма сравнително професионално, без да прекаляват. Но Център „Е“ е създаден специално, за да отчита дейността. Чиновниците му

вземат заплати и ако не намерят екстремисти – да речем, защото такива просто не съществуват, – ще бъдат уволнени.

Би било нечестно да се каже, че Центърът изобщо не преследва истински фашисти. На преследване са подложени и леви, и десни активисти, но смешното е, че властите гледат да спазват някакъв паритет, на всеки заловен нацист задължително търсят да хванат и левичар. С десните все пак властта винаги има по-добри отношения, защото вероятно по-лесно се разбират помежду си поради близостта на идеологиите. Център „Е“ по-често привлича фашистите като свои доносници, провокатори.

Център „Е“ е много активен в Москва, където сериозно притисна антифашисткото движение след летните атаки срещу административния център на град Химки. •

Диги Дирас
превел от есперанто
Александър Наков
със съкращения
пълния текст четете
на sm.a-bg.net

ВЕЧЕ И В КНИЖАРНИЦА „НИСИМ“

Анархистка литература можете да намерите вече и в книжарницата „Нисим“ на бул. Васил Левски 59 в София на обявените в каталога цени.

ПОЛЕЗНИ КНИГИ НА НИСКИ ЦЕНИ

КНИГИ:		
1. Основи на безвластието – Г. Хаджиев	1 лв	
2. Национално освобождение и безвластие – Г. Хаджиев	1 лв	
3. Вчерашни, днешни и утрешни проблеми – Г. Хаджиев	1 лв	
4. История на безвластническото движение в България – Г. Хаджиев	1 лв	
5. Моя път (спомена в два тома) – Г. Хаджиев	2x1 лв	
6. Феноменът Махно – П. Аршинов	1 лв	
7. Заблужденията на марксизма – Пиер Рамю	1 лв	
8. Събитието на века – анархистическа Испания – Г. Левал	1 лв	
9. Взаимопомощта – фактор на еволюцията – П. Кропоткин	1 лв	
10. Краят на държавата и капитала – Г. Константинов	3 лв	
11. С думи вместо с куршуми – Г. Константинов	5 лв	
12. Възможна ли беше съпротивата срещу ДС? – Г. Константинов	3 лв	
13. Национализъм и култура – Рудолф Рокер	2 лв	
14. Национализъм и култура – Рудолф Рокер том II	5 лв	
15. Избрани страници за и от него – Михаил Бакунин	2 лв	
16. Барутни (по)мисли – Г. Константинов	5 лв	
17. Хляб и свобода – П. Кропоткин	4 лв	
18. Ставайте, робове – Г. Константинов	5 лв	
19. Досие на обект №1218 – Александър Наков	2 лв	
20. Спомена за израстването – Христо Колев ГОЛЕМИЯ	6 лв	
21. Адски калейдоскоп (в два тома) – Г. Константинов	2x5 лв	
22. Преобразуването на обществото или екоанархизмът – М. Букчин	5 лв	
23. Един проект за социална революция – ФАФ	2 лв	
24. Спомена – Стоян Цолов	5 лв	
25. Статии – Георги Божилов	10 лв	
26. Христо Ботев – Евгений Воков	5 лв	
27. Живот под черен небосвод – Георги Божилов	7 лв	
28. Напред и ако пътят води към Голгота! – Георги Константинов	7 лв	
29. Свободата, Санчо, е велико нещо! – Георги Константинов	7 лв	
30. Спомена за бъдещето – Желязко Петков	5 лв	
31. Последните Чапая – Никола Тенджерков	5 лв	
32. Достоен живот – Трифон Терзийски	4 лв	
33. Лични откровения – Георги Божилов	7 лв	

БРОШУРИ:		
1. Стопанисването на земята – Г. Хаджиев	0,50 лв	
2. Проблемът за организацията на анархизма – Г. Хаджиев	0,50 лв	
3. Що е анархизъм?	0,50 лв	
4. Отговор на една вярваща – С. Фор	0,50 лв	
5. За общината	0,50 лв	
6. Федерализъм и централизъм – Рудолф Рокер	0,50 лв	
7. Крахът на руския държавен комунизъм – Рудолф Рокер	1 лв	
8. Килифарево народно въстание и килифарева чета	1 лв	

Тези книги и нови заглавия можете да купите от антикварната книжарница на пл. „Славеков“ №7. Някои от тях могат да се намерят и в книжарницата на бул. Дондуков срещу Първа английска гимназия. Същите още могат да бъдат поръчани и изпратени от **Александър Методиев Наков, Перник, ул. „Република“ №4, тел. 076-631388.**

АНАРХОКАЛЕНДАР

- На 1 юли 1876 г. Берн, Швейцария умира руският революционер и теоретик на анархизма Михаил Бакунин.
- На 4 юли 1807 г. е роден известният италиански революционер Джузепе Гарибалди.
- На 5 юли 1905 г. умира френският анархист и теоретик, видният географ Елизе Реклю.
- На 6 юли 1934 г. в Париж умира анархистът революционер, „бащицата“ Нестор Махно.
- На 6 юли 1837 г. е роден Васил Левски в Карлово.
- На 7 юли 1986 г. в Полски Тръмбеш умира анархистът Васил Тодоров – Народа, политически емигрант във Франция, прекарал дълги години във фашистките и болшевишки затвори и лагери.
- На 8 юли 1546 г. умира на кладата реформаторът Жорж Вишар.
- На 11 юли 1903 г. се състои конгресът на Петрова нива и е взето решение за избухването на Преображенското въстание.
- На 12 юли 1828 г. е роден руският революционер, философ, писател и литературен критик Николай Гаврилович Чернишевски.
- На 13 юли 1789 г. Шарлота Корге умира в Марат.
- На 14 юли 1793 г. е превзета и разрушена Бастилията в Париж.
- На 15 юли 1922 г. в София умира легендарният анархист Петър Ангелов Мазнев - Даскала.
- На 17 юли 1892 г. умира италианският безвластник Карлос Кафиеро.
- На 18 юли 1936 г. испанските фашисти начело с генерал Франко организират метеж срещу Испанската република.
- На 19 юли 1936 г. започва Испанската гражданска война.
- На 20 юли 1936 г. при превземането на казармата в Таразанас е убит анархистът Франсиско Асказо.
- На 26 юли 1887 г. международният език Есперанто е представен публично.
- На 27 юли 1990 г. в гр. Байон, Франция умира Диню Петров Динев, последният редактор на в. „Работническа мисъл“.
- На 30 юли 1950 г. умира анархистът Асен Илиев Христов прекарал дълги години в болшевишките концлагери.
- На 31 юли 1906 г. избухва въстание на Кронцадските моряци.

Помощи за „Свободна мисъл“

1. Читател	10 лв
2. Георги Константинов, София	100 лв
3. Златко Златков, Капатово	100 лв
4. Александър Наков, Перник	10 лв
5. Христо Тутунов, Павел Баня	50 лв

БАНКОВА СМЕТКА В ЛЕВА (IBAN):

BG86 UBBS 8261 1010 0473 10

Т Б ОББ АД, КЛОН ПЕРНИК
ФАБ БЛАГОДАРИ ЗА ОКАЗАНАТА ПОДКРЕПА!

Вестник „Свободна мисъл“ не печели от реклами или обяви и не е спонсориран от никакви патриотични бизнесмени и затова не изплаща хонорари. Редакцията приема материали, написани грамотно на стандартни машинописни страници – 30 реда на страница, 55 знака на ред или набрани на компютър. Всеки автор носи отговорността за съобщените факти и твърдения!
Ръкописи не се рецензират и не се връщат!

сайт на ФАБ: www.anarchy.bg
сайт на „Свободна мисъл“: sm.a-bg.net
имейл на ФАБ: fab@a-bg.org

телефон за връзка с ФАБ

0896 613 727

адрес на редакцията

София, ЖК Надежда, пощенски клон 1220, пощенска кутия 59
отговорен редактор **А. Ванчев**
предпечатна подготовка **Свободна мисъл**
печат **Нюзпринт**

АБОНАМЕНТ 2011

Драги читатели, Абонаментът за вестник „Свободна мисъл“ МОЖЕ ДА СТАВА ДО 15-ТО ЧИСЛО НА ВСЕКИ МЕСЕЦ ВЪВ ВСИЧКИ пощенски клонове на страната. За 1 година – 6,00 лв; за 6 месеца – 3,00 лв; за 3 месеца – 1,50 лв. Цена на един брой – 0,50 ст.

СВОБОДНА МИСЪЛ

Каталожен номер 649

